

การรับรู้ความเสี่ยงทางสุขภาพของคนชายแดนไทย – มาเลเซีย

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงคุณภาพเชิงปรากฏการณ์วิทยานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเสี่ยงทางสุขภาพตามการรับรู้ของคนชายแดนไทย – มาเลเซีย โดยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรที่อยู่อาศัยถาวร นานเกิน 1 ปี ในพื้นที่ 4 จังหวัด 8 อำเภอ ในภาคใต้ของประเทศไทย ที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศมาเลเซีย ณ บริเวณชุมชนจุดผ่านแดนถาวรทั้ง 9 แห่ง ช่วงเดือนมกราคม – ธันวาคม 2562 ด้วย 1) การสัมภาษณ์เชิงลึก จาก 3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ กลุ่มประชาชนโดยทั่วไป กลุ่มผู้นำชุมชน และกลุ่มบุคลากรสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่ รวม 99 คน 2) การสังเกตแบบการมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วมในสถานการณ์ต่าง ๆ จำนวน 12 ครั้ง 3) การสนทนากลุ่มอย่างเป็นทางการ จำนวน 4 ครั้ง ครอบคลุมทั้ง 4 จังหวัด และ 4) การวิเคราะห์จากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง 22 รายการ เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแนวคำถามสำหรับการ สัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม แนวทางสำหรับการสังเกต และแบบสรุปจากการวิเคราะห์เอกสาร ได้ พัฒนาขึ้นเองด้วยการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามกรอบแนวคิดของการวิจัย ใช้การ ตรวจสอบและขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 2 ท่าน เพื่อพิจารณาความ ครอบคลุมตัวแปรที่ทำการศึกษา และความยากง่ายในการนำไปใช้จริง สำหรับเครื่องมือที่เป็นอุปกรณ์ เทคโนโลยี มีการตรวจสอบและทดลองใช้เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนใช้จริงทุกครั้ง นำข้อมูลมาวิเคราะห์ตั้งแต่ ในสนาม และโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลของโคไลซี ดำเนินการควบคุมคุณภาพของข้อมูลโดยใช้การ ตรวจสอบสามเส้าหลายวิธีตามสภาพและความจำเป็นของข้อมูลในทุกๆระยะในการเก็บรวบรวมข้อมูลกลับมา

ผลการวิจัยพบว่าบริเวณชุมชนจุดผ่านแดนถาวรทั้ง 9 แห่งเป็นจุดผ่านแดนที่ถูกต้องตามกฎหมาย ในภาคใต้ตอนล่างของประเทศไทย และมีลักษณะการดำเนินชีวิตของผู้คนแตกต่างกันขึ้นอยู่กับสภาพเศรษฐกิจ ปริมาณการค้าชายชายแดน และปริมาณของผู้เดินทางผ่านแดนเพื่อเข้าออกระหว่างประเทศ ส่วนที่คล้ายกัน คือการเข้ามาพักอาศัยอยู่ในบริเวณชายแดนด้วยเหตุผลเพื่อให้การเดินทางสะดวกและไม่ไกลกับการประกอบ อาชีพเป็นเหตุผลหลัก และพบความเสี่ยงทางสุขภาพตามการรับรู้ของคนชายแดนไทย – มาเลเซีย โดย เรียงลำดับตามความตระหนัก ได้ดังต่อไปนี้ 1) อันตรายจากการอุปโภคและบริโภคสินค้าชายแดนที่ไม่ได้ขอ อนุญาตนำเข้าอย่างถูกต้องและไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานสินค้า 2) อันตรายจากการกักตุนเก็บสินค้าอุปโภค/ บริโภค ต่าง ๆ เช่นอาหาร เครื่องสำอาง น้ำมันพืช น้ำมันเชื้อเพลิง และสารเคมี 3) อันตรายจากโรคติดต่อ อันตรายตามแนวชายแดนและข้ามแดนระหว่างประเทศ 4) ความเสี่ยงต่อภาวะสุขภาพจิตและการติดยาเสพติด และ 5) ความเสี่ยงต่ออนาคตของเด็กและเยาวชนเนื่องจากระดับความผูกพันในครอบครัวลดลง

ทำให้ทราบถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นอยู่และคาดว่าจะเกิดขึ้นได้ในอนาคตที่เป็นความเสี่ยงทางสุขภาพ ทั้งในระยะสั้น ระยะปานกลาง และระยะยาว ดังนั้นรัฐโดยกระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงมหาดไทยจึง ควรมีมาตรการเพิ่มเติมและมีการบูรณาการหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะบุคลากรสาธารณสุข ให้มีสมรรถนะในการควบคุมป้องกันความเสี่ยงทางสุขภาพของคนชายแดนไทย – มาเลเซีย เพิ่มเติมจากเดิม ที่เป็นเพียงด่านควบคุมโรคเท่านั้น